

**Undersøkelse av det reelle
kostnadsbildet for kommunene ved
statlig digitalisering med EDAG-
prosjektet (A-ordningen) som
eksempel**

KS FoU-prosjekt nr. 154006

Undersøkelse av det reelle kostnadsbildet for kommunene ved statlig digitalisering

- Formålet med prosjektet har vært å vurdere:
 - I hvilken grad man vurderer innføringskostnader for kommunesektoren i utredningen av statlige IKT-satsinger
 - Hva som i fremtiden kan bidra til mer reelle estimat på innføringskostnadene i kommunesektoren?
- For å belyse disse problemstillingene benyttes innføringen av A-ordningen som caseeksempel

Metode:

- Dybdeundersøkelse i 6 kommuner
- Gjennomført en skriftlig kostnadsundersøkelse sendt ut til 110 kommuner – komplette svar fra 36 kommuner
- Møter med KS og Rådmannsutvalg
- Intervjuer med prosjektgruppen for EDAG v/Skatteetaten, PWC (utførte lønnsomhetsanalyse av EDAG) og systemleverandører til kommunene (Evry og Visma)

Det finnes ulike føringer for utredning av innføringskostnader i kommunesektoren av statlige tiltak

«Utredningen skal omfatte virkninger for enkeltpersoner, privat og offentlig næringsvirksomhet, statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning og andre berørte.»

-Utredningsinstruksen

«Virkningene bør tallfestes og verdsettes i kroner dersom man har informasjon om dette, og de bør oppgis i årlige størrelser for den perioden man forventer at de skal inntreffe.»

-Veileder til utredningsinstruksen

«Beskriv administrative og økonomiske konsekvenser av tiltakene, dvs. hva som er forslagets innvirkning på utgifts- og inntektssiden for kommunene.»

-KMDs veileder for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner

Ved innføringen av A-ordningen var det lite fokus på å utrede innføringskostnader i kommunesektoren

Vurdering av innføringskostnader i beslutningsunderlaget?

- Ingen konkrete estimat på innføringskostnaden for A-ordningen i kommunesektoren i beslutningsgrunnlaget,...
- men arbeidsgivere forventes å ha en **ekstra kostnad i innføringsåret** knyttet til å tilegne seg kunnskap om nytt regelverk og tilpasse egne rutiner og systemer

Vurdering av innføringskostnader etter at ordningen var vedtatt?

- Det ble gjennomført en lønnsomhetsanalyse av A-ordningen i 2013 som vurderer innføringskostnader hos alle arbeidsgivere (og ikke i kommunesektoren spesifikt)
- **Innføringskostnaden anslås til å være 4700 kr per arbeidsgiver**
- Undersøkelsen er basert på en kartlegging av arbeidsgiveres forventninger.

Våre undersøkelser viser at den gjennomsnittlige innføringskostnaden per kommune var rundt 285 000 kroner

Resultatet fra undersøkelsen av innføringskostnaden i kommunesektoren:

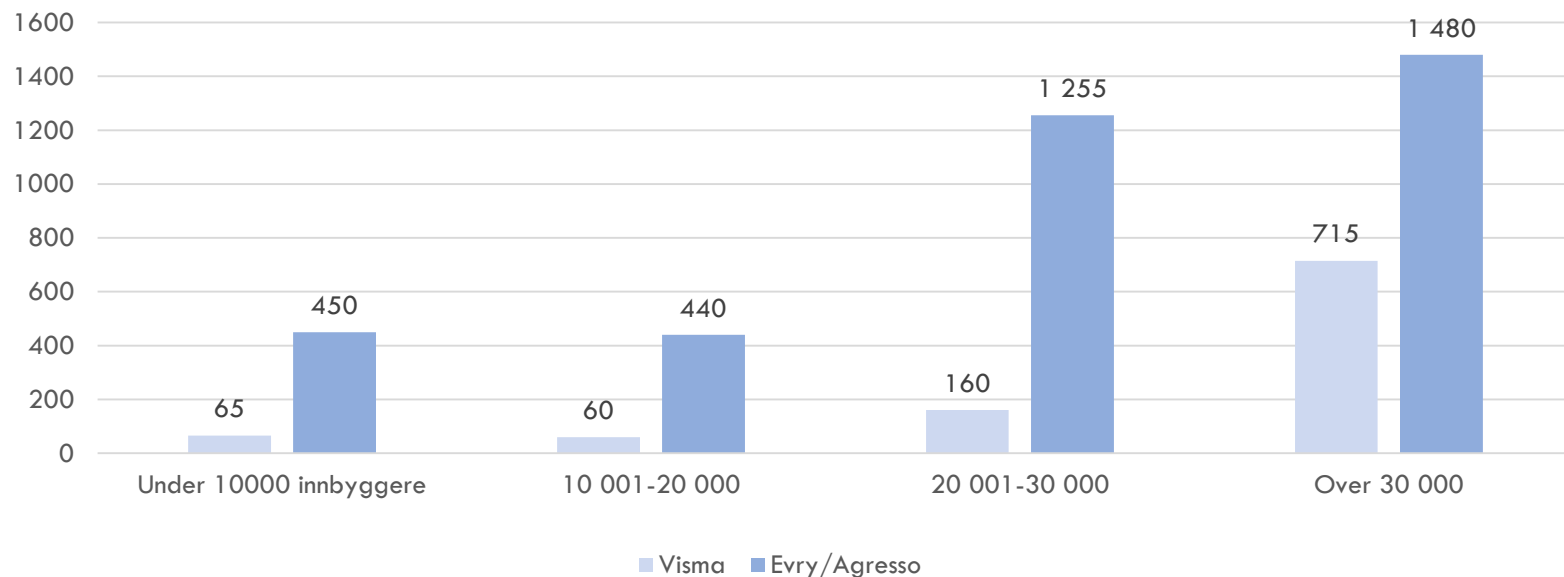
- Gjennomsnittlig innføringskostnad per kommune på 285 000 kroner (eks. Oslo)
- For kommunesektoren samlet har innføringen av A-ordningen kostet rundt 140 mill. kroner.
- I tillegg har Evry/Unit4Agresso kommuner fått en økning i de årlige lisens- og vedlikeholdskostnadene (35 prosent av kommunene).

Innføringskostnaden for A-ordningen består hovedsakelig av:

- Kostnader til konsulentbistand knyttet til å forbedre datakvalitet og gjennomgå systemer og rutiner.
- Kostnader til innkjøp av A-meldingsmodul og øvrige malverktøy knyttet til innføringen
- I tillegg har det medgått betydelig intern ressursbruk i kommunene i forbindelse med innføring av A-ordningen knyttet til å forbedre datakvalitet og gjennomgå systemer og rutiner

Det er betydelige forskjeller i innføringskostnadene avhengig av kommunens størrelse og systemleverandør

Gjennomsnittlig innføringskostnad per kommune fordelt på kommunestørrelse og leverandør. I tusen kroner.

Hva kan bidra til en bedre prosess for å utrede innføringskostnader i kommunesektoren i fremtiden?

1. Innføringskostnader er viktig for kommunene og bør utredes på et tidlig tidspunkt
2. Det kan være store forskjeller i innføringskostnader på tvers av kommunene – krever bredde i kartleggingen av konsekvenser i kommunesektoren
3. Utredningen må være dyptgående nok til at man får god forståelse for alle relevante kostnader
4. Det kan være nødvendig å vurdere innføringskostnader selv om man er i en tidlig fase
5. I utredningen av innføringskostnader bør kommunene og kommunenes leverandører involveres
6. Det er ønskelig for kommunene at estimat på innføringskostnader oppdateres etter hvert som tiltaket konkretiseres
7. Kommunene bør stille spørsmål til sine leverandører om forretningsmessige konsekvenser på et tidlig tidspunkt
8. Kommunene bør få råd om hva de kan gjøre for å minimere innføringskostnaden

Konklusjon

- Kommunesektoren og KS har uttrykt et behov for at man i større grad tallfester hvilke innføringskostnader statlige IKT- og digitaliseringstiltak vil ha i kommunesektoren.
- Utredningsinstruksen stiller også krav til at prosjekteier beskriver forventede virkninger for kommunesektoren dersom de berøres av tiltaket og at man i størst mulig grad tallfester og verdsetter virkningene i kroner.
- Vår undersøkelse av innføringskostnaden for A-ordningen viser at det både i utredningsfasen og planleggingsfasen var lite fokus på å vurdere innføringskostnader i kommunesektoren.
- Innføringskostnader er viktig for kommunene og bør utredes på et tidlig tidspunkt:
 - Konkrete anslag på innføringskostnader gjør kommunene i stand til å ta høyde for innføringskostnadene i sine budsjetter.
 - Anslag på innføringskostnader kan også bidra til at kommunene i større grad forbereder seg innføringen ved å forhandle med sine leverandører, samt tilpasse systemer og rutiner.